گواچار

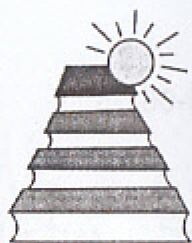
باقر علی شاکر

واجہ یوسف جان عزم ءِ پیشکشے

28-4-2021

گواجار

باقر علی شاکر

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

عدالت روڈ، کوئٹہ

گواجار

(شاعری)

باقر علی شاکر

2018ء

ISBN # 978-969-680-067-5

نہاد:۔ =/200

بلوچی اکیڈمی ءَ اے کتاب ذکی پرنٹنگ پریس کراچی ءَ چاپ کتگ۔

نام گپت

وتی جندء

ناسر جمیں

واہگانی نامء

لڑ

***

چیزے گپ پہ شاعرءَ

پجّار:

نام باقر علیءِ پنّام شاکر اِنت، ودی بوہگءِ تاریخ 16 دسمبر 1966ءَ ودی بوہگءِ جاہ، وتی ہیرک کہدہ یوسفءِ گس (?) اِنت۔ باقر علی شاکرءَ ہشتمی جماعت آپسرءِ اسکولءَ دربرگءَ رندمیٹرک چہ ماڈل ہائی سکول تربتءَ ایف اے گورنمنٹ ڈگری کالج تربتءَ کتگ، بلوچیءَ، پدا اردوءَ ایم اےءِ ڈگری گپتگ۔ 1999ءَ ماں اردولبزانکءِ لیکچرارءِ چکاس چہ بلوچستان پبلک سروس کمیشنءَ پاس کت ءُ اسسٹنٹ پروفیسر اگدہءِ سرا ترقّی دیگ بوت۔ داں 3 سالءَ گورنمنٹ انٹر کالج ہوشاپءِ اوّلی پرنسپلءِ اگدہءِ سرا کارے کتگ۔ اے وہدءَ گورنمنٹ عطاشاد ڈگری کالج تربتءَ اسسٹنٹ پروفیسر اردوءِ بستارءَ اردولبزانک وانینگءَ اِنت۔

لبزانکی حُب:

باقر علی شاکرءَ اسکولءِ وانگءِ وہداں شاعریءِ حُبءُ واہگ بوتگ۔ آئیءَ وانگءِ زمانگءَ شعر، کسانکءُ آزمانک نبشتہ کتگ کہ ماہتاکءُ تاکبنداں چھاپ بوتگ اَنت۔ آ گوں بازیں لبزانکی گلاں اوں ہوار بوتگ۔ تربت شہرءِ اوّلی

رندا جوڑ بوتگیں لبزانکی گل "لبزانکی کاروان" ءُ "کیچ لبزانکی مجلس" ءِ باسک ءُ اگدہ دار بوتگ۔ مرچاں "مُلّا فاضل اکیڈمی" ءِ گوں ہوار اِنت۔ آئی ءِ "ڈرامیٹک سوسائٹی آبسر" ءِ اسٹیج کسمانکانی تہااوں بہر زُرتگ ءُ کسمانک، فیچر کنگ ءُ مسکرائی شعر ءِ پر بنداوں نبشتہ کتگ۔

عطاشاد ڈگری کالج تربت ءِ تا کبند "کیچ" ءِ اردو بہر ءِ شونکار اِنت۔ شاکر اردو ءِ اوں شاعری کنت بلے آبلوچی ءِ شاعری ءِ چہ ابید آزمانک نویس ءُ کسمانکارے ءِ بستارہ ءِ پجّارگ بیت۔

ریڈیو پاکستان تربت ءِ بنداتی دورءِ چہ پروگرامانی تہا ہوار اِنت۔ اے درگت ءِ آئی ءِ بازیں مشاعرہ، گپ ءُ تران ءُ اے دگہ پروگراماں بہر زرتگ۔ ماں مشاعرہ آں شعر دیگال کتگ ءُ پروگرامانی کمپیئر ءِ جارچیں اوں بوتگ ءُ انگت ءِ مرچاں سہب ءِ سرءِ پروگرام "صباءِ مستاگ" ءِ جارچیں اِنت۔

شاعری:

باقر علی شاکروت گلا ہے نہ اِنت۔ ہر جاہ ءِ وتی سپت ءُ ستاءِ نہ کنت ءُ نئے کہ شعر گشی ءِ مزنی ءِ ہمک مردم ءِ دیم ءِ درشان کنت۔ وتی نزیک تریں دوست ءِ بیلانی دیواناں شعر گشی ءِ حُبّ ءِ درشان کنت۔ ہمے سوَب اِنت کہ پہ وتی نامداری ءِ ہاترا کدی گشندہ، ماہتاکانی شونکار، لبزانکی گل ءُ اے دگہ وتساچیں بنجانی منّت وارنہ بوتگ۔

آنامداری ءِ وسیلگ شاعرءِ ازم ءِ پگرءِ لیکیت بلکیں شاعرءِ شخصیت ءِ کرداں نہ لیکیت۔ آئی ءِ حیال اِنت کہ شرّیں شاعرہما اِنت کہ آئی ءِ شاعری ازمی تک ءِ

محکم بہ بیت ءُ پگری تک ءِ انسانی چا گردءِ آئیءَ چست ءُ ایراں گوں ہمگرنچ بہ بیت۔

باقر علی شاکر ترقی پسند مکتبہ پگر ءِ شاعرے کہ آئیءِ شاعری انسانی چا گردءِ آئیءِ جیڑہانی سرا اوانوک ءِ جیڑگ پرمائیت۔ آئیءِ شاعریءِ گیشتر بنگپ، مہرءِ دوستی انت بلئے آئیءِ شعری پگرءِ یک بہرے بزگر، پوریا گر، زوراکءِ نزور، ایمنی، انصاف، راج دوستی، وطن دوستیءِ حق پرستیءِ گردءِ چکّر بیت۔

اے کتابءِ بازیں شعر آئیءِ ورنائیءِ دورءِ درشانتگیں حیال انت پمیشکہ بگندءِ جاگہ جاگہے ازمیءِ پگری نزوری اوں گندگءِ بیت۔ آئیءِ درشانداب سادہ ءُ روایتی رنگءِ انت۔ بلئے پگر چہ فطرتءُ چا گردءِ گستاءُ اَن نیچرل' نہ انتءِ آنیچرل شاعریءِ منّوگرے۔ نیچرل شاعریءِ اَن نیچرل شاعریءِ بابتءِ سرپدی ئیں وانوک زانت کہ کجام تہرءِ شاعری گوں زندءِ تیوگیں تکءِ پہناتاں گوں نزیکی کنت ءُ آ نیچرل شاعری لیکگ بیت۔ مرچاں اَن نیچرل شاعریءِ رومانیت پسندی پمیشکہ دیمءِ آہگءِ انت کہ مردمانی زندءُ جاور چہ فطری رہبنداں سک دور انت۔ چا گردءِ راہءِ رہبند چہ انسان دوستیءِ گستا اڑبوہگءِ انت۔ تچکیں راہءِ روگءِ بدلءِ چپّ ءُ چوٹیں راہ مردماں دوست تر بیت۔ ہمے سوب انت کہ مرچیگیں شاعر مہرءُ اوں انسانی چا گردءِ بدلءِ سنگءِ حاکءِ بہتانی چا گردءِ شوہاز کنت۔

کرتگ اَت باقرؔ! بہشت کہ بزگراں پہ واجہے
پلّیں مہرءِ دوستیانی ہلک میراں آس دات
(شعیب شاداب)

شاعری روزگارے نہ اِنت!

شاعری کٹّ ءُ کمائی ءِ گوْنگ نہ اِنت، شاعری روزگار ءُ لاپ ءِ شوہاز کنگ ءِ کشک نہ اِنت۔ شاعری انسان ءِ تہی مارِشتانی نام اِنت کہ ایوکی ءِ ساعتاں پمیشکہ بے انانی پدّر کنگ بیت کہ دِگرے ءِ گوں بہر ءُ بانگ کنگ ءِ یا کہ شاعری ءِ گوْنگ ءِ شاعر ءِ دل ءِ گُہت دومی مردم ءِ سر بنت تہ آئی ءِ دل ءِ غم ءُ اندوہ بہر ءُ بانگ بنت۔

ھمک چیز ءِ ھیل گرگ ءِ ہاترا ایک رہ در برے الّم لوٹیت، بے رہ در بر ءِ کسے علم ءِ مڈّی ءِ رادرنہ بارت۔ شاعری اوں یک علمی مڈّی ایت ایشی ءِ رِپک ءُ ہنرانی ھیل گرگ ءِ ہاترا یک انچیں مردے لوٹیت کہ نودربراناں جوانیں راہ ءُ رَہبندی ءِ شون ءِ

بہ دشتءِ آبانی دلبڈّیءِ بہ کنت، پمیشکہ شاعریءِ ہمے رِپکءِ ہنرانی گیشیں ہیل کاریءِ سروسوج، من چہ واجہ ابراہیم عابدءِ گپتگ۔ وتی لبزانکی سفرءِ من واجہ نزیر احمد صوفی، واجہ ایم ایچ خلیلءِ حدامرزی عاقل باباءِ منّت واراں کہ اے واجہانی زہ دربریءِ دلبڈّیءِ ڈُرّیں سروسوجءِ نیکیں واہگ مدام گوں من ہمراہ بوتگ انت۔

باقر علی شاکر

بندیگ

زند ءِ تہاریں کوٹی ءَ
من نشتگاں اُمیتی ءَ
یک وہدے بلکیں بام دنت
اے بندی جاہ ءِ ملکموت
زوراک ءُ بیمناک ءُ تمرد
کولاں بہ بجیت دم بہ بارت
ساہ ءَ بہ کشّیت ایں منی
(یا) شہر ءِ منی برات بنگویں
لاپ ءَ شُدیک ءُ گرژنگیں
کرنانی واب ءَ جہہ بجنت
زانت ءِ وتی برجاہ بہ کنت
ءِ بندی جاہ ءَ چہ من ءَ
گرکانی دست ءَ دربہ کنت
زند ءِ تہاریں کوٹی ءَ
اُمّیت ءَ یکّیں زندگاں

***

چیپ ءِ چاگرد ءِ شِنگ وسّاچ اِنت
ہر دمان دل نوں قہر ءِ آماچ اِنت

کِسّہ ءِ گپ ءِ کس نہ بیت رہشون
سوب ءِ واہندی پہ تنگ ءِ تاچ اِنت

مرگ بیت الّم نوں چشیں راج ءِ
اے کش ءِ کیپ ءِ آکش ءِ ناچ اِنت

کئے بہ دنت ملک ءِ کئے بہ کنت مانا
تیوگیں ہلک ءِ مردماں چاچ اِنت

زند تئی درد ءِ پٹر ءِ باقر
اندوہ ءِ رنجانی وڑا آچ اِنت

دِل زہیرانی پاہو ءِ درتلگ
ڈُوری ءِ دوست ءِ درد ءِ کولنچ اِنت

ایمنی زند ءِ چہ گلیں بیگواہ
ہرگوَر ءِ آس اِنت ہر دل ءِ رنج اِنت

مہر دنیا ءِ وشّ تریں لذّت
آزمان مہر ءِ موسم ءِ سنج اِنت

من تئی چمّانی کتاب وتنگ
انگت ءِ کِتہ تئی گڑ ءِ منج اِنت

ہر کجا مولم تئی بہ باں ہمراہ
بس ہمے ٹیکی باقر ءِ گنج اِنت

چم گُشائی

چم جہل ءِ گوراتی چمدار چیا بۓ
پہ چینڈکے نان ءِ تو مردار چیا بۓ

پوشاکاں گلامی ءِ رزوائی ءِ پوش ئے
بازار ءِ بہا پرچہ بے سار چیا بۓ

ہر کس بہ کنت پکر ءِ وتی' دنیا ءِ رواج اِنت
پہ نوکیں جہان ءِ تو گموار چیا بۓ

باہند بہ کن توپان ءِ وڑا چست ببو وت
وازمندگیں آشوبی ءِ رہچار چیابۓ

دنیا ءِ تہا باقر تو نامے درآر پہ وت
پہ جوانیں وتی زند ءِ بیزار چیابۓ

***

واہگ ءَ دنیا منی تئی نپت ءَ بیراں آس دات
تو بدل بوت ءَ مناتئی، درد ءَ تیراں آس دات

دژمنی بندات ءَ دیست من پہ ہے واستہ اشل
کینگ ءَ کست ءَ حسد ءَ دیر دیراں آس دات

من ہما روچ ءَ سُچان ءَ پیلُشاناں بیرگ ءَ
سہرچکیں لنٹانی تئی کہ چَن ءَ ہیراں آس دات

تو چراگ ہردے کہ کُشت انت مئے وفا ءَ دوستی ءَ
ہرگوَر ءَ مئے واہگانی شہد ءَ شیراں آس دات

کرتگ اَت باقرؔ! بہشت کہ بزگراں گوں واگہے
پُلّیں مہر ءَ دوستیانی ہلک میراں آس دات

اوشپ!

اوشپ!

من گاراں، منی دل گار اِنت

اے کہر مانئیں لُنجی ءَ

مہرانی منی منزل گار اِنت

چہ تہاری ءَ من وتارا انگنداں

گشئے یک سیاہ ءِ مجی ءَ

ماں پوشتگ ہمک چیز ءَ را

کہ باگ گار اِنت

باگ ءِ بُلبل گار اِنت

اوشپ!

ماہ ءِ ماہ ءِ اے ماہکانی ءَ

نلوٹاں کدی من

کہ اے مرمرانکیں ماہکانی

منارا پکارنہ اِنت

منارا اے دُوریں اِشکریں

اِستالانی رژن پکار اِنت

بلئے کمے دیمترا بیارانگت

اے اِستالانی رُژن ءَ

کہ راہ گار اِنت

راہ ءِ پُلّ گار اِنت

نوں بروان کجانگو

او شپ!

او! تہار ءِ ہیمناکیں شپ

من گاراں، منی دل گار اِنت

اے کہرمانیں لُنجی ءَ

مہرانی منی منزل گار اِنت

***

بڑگی وہدے ترا گنداں شلیناں ارساں
آ شپ ءَ واب نئیت، نینداں شلیناں ارساں

واہگ ءَ مہر ءَ تئی بُرتگ منی ہوش ءَ قرار
نشتگاں پرتو غزل بنداں شلیناں ارساں

پہ تئی دید ءَ مدامی چو گنوک ءَ گرداں
عشق ءَ بدواہ کہ سر ءَ کنداں شلیناں ارساں

پُلّیں دیوان ءَ نہ گریواں کہ بہ بیت عشق درا
ایوکی ءَ یات ءَ تئی نینداں شلیناں ارساں

کس کسی ہمراہ نہ بیت راہ ءَ وفا ءَ باقرؔ
چہ گلیں دوست ءَ دل ءَ سنداں شلیناں ارساں

گُڑنگی

گڑنگی، کُشیت گارکنت

بارت ہوش ءَ وار کنت

ڈڑی، ڈُنگی، لُچّی

پر مائیت اِنت ہرچی

گڑنگی کنت بیکار

گڑنگی کنت بیمار

وشّیاناں پُلیت

شادہاناں پُلیت

زندگی ءَ کنت شزار

گوں غماں کنت دُچار

لنکھی ءَ پہ زروک

گڑنگی کنت گنوک

دین ءُ ایمان ءَ بارت

مہر ءُ مہروان ءَ بارت

گژنگی کُشیت گار کنت

بارت ہوش ءَ وار کنت

***

رنگ ءِ دروشم ، بوہ ءِ باس ءِ دل سچیت
مہر ءِ تننگ، کہر ءِ آس ءِ دل سچیت

وانگ جاہاں جنگ ءِ نوبت داں کہ است
ہر کسی پہ جند ءِ براس ءِ دل سچیت

کیت گوشاں ہردیں تیرانی توار
سیہ شپانی پاس پاس ءِ دل سچیت

بیا جمین اِت چاپ ءِ نازینک سوَت ءِ ساز
سوز ءِ رنج ءِ ، کیپ ءِ تاس ءِ دل سچیت

کرنے باقر پٹ ءِ پول ءِ گوست بلئے
انگت ءِ پہ ڈُڑیں لاس ءِ دل سچیت

کراچی ءِ کشکےءِ سراپنڈوکیں جنکےءِ نامءَ

زِردءِ ارمان بُن اَنت زِندءِ لِذّت بُن اِنت
کرنے چونیں پراتک، ننگءِ عزّت بُن اِنت

حونءِ ارس اوں شلینت چہ دوئیں دیدگاں
کسّءِ چکّے نہ جت، قہریں قسمت بُن اِنت

شنکءِ حیرات بنت کاڑءِ ہر رہگوزی
گنجیں زیبائیاں ربّءِ جنّت بُن اِنت

زیداں بیا آس بدارءِ بسوچ کچراں
کُشت اِش جمّل پداگلّیں کلمت بُن اِنت

مرچاں گپّ راستیءِ کسّءِ باور نہ بیت
پٹّو کھارادرءِ پمّن تربت بُن اِنت

***

جولائی ۷/ ۱۹۸۵ء کھارادر، کراچی

دَہرءِ کہ بلیت آس نوجوان سُچنت اِنت
ماتانی دلءِ وابگءِ ارمان سُچنت اِنت

لِلّک اِے دیوکیں بیا آسءِ بتوس اِت
بے ننگیءِ جاہءِ ہم ایمان سُچنت اِنت

اِمروزءِ مہ بند پہر، اِمروزءِ منی دوست
وڈّیءِ ہزار رنگیں دیوان سُچنت اِنت

تہرانی بدارات تیرگواریں اِے کستءِ
مہرشہرءِ مہ گواہیت ایں انسان سُچنت اِنت

درپشوکیں تئ دیمءِ کہ آس بشانیت
مئے پیمیں گنوک دائم حیران سُچنت اِنت

دل ہما اِنت کہ چہ بُن ءِ سِستگ
ماہ بلئے دوشی ماہ گرءِ گپتگ

حیر بہ بات مہدیم ءِ گلیں رنگ ءِ
بُلّ گلاب ءِ اوں مرچی گیمرتگ

ترانگاں ہر شپ داگ دنتیں آس
سہب بیت گُلّ ءِ بے سما نِشتگ

توسگ ءِ نئیت کس، اے دل ءِ آس ءِ
قہریں امروز ءِ برانز پیلُشتگ

آقبت چے بیت راج ءِ ورناہ ءِ
بے سما ناچ ءِ سہبت ءِ دیستگ

رند ءِ شوہاز ءِ چوں رسیت باقرؔ
میش ئَر کاریت واجہ کہ مُرتگ

چو کہیب ءِ داب، وش بالاد مکن
وپتگیں یاتاں چہ واب ءِ پاد مکن

نیست ترا غموار چچ پچشیں اِدا
دل گنوکیں بازیں تو فریاد مکن

تو غم ءِ قید ءِ کدی آزات نہ بئے
پہ منی زہر ءِ وت ءِ چو شاد مکن

من تئی دید ءِ مرادیگاں ائل
دژمناں گوں تو مہ نند ءِ نیاد مکن

من تئی مہر ءِ کس ءِ آزیز وتاں
ہرکس ءِ پہ دیم میار ءِ سیاد مکن

روچ ءِ شپ باقر ترا رنجینتگے
آ گلیں کاڑ ءِ تو ہجبر یاد مکن

ندر پہ شعری دیوانیءَ

منی دوزواہ غم ءَ آس ءَ زِراباں گُشت
منا وہدے تئی زوراک عزاباں گُشت

منی براس گُشت واری ءَ شُد ءَ ڈُنگ ءَ
تئی وارث شراباں گُشت، کباباں گُشت

شموش اِت سامی ءَ من چوں کناں محیّاں
ہمیدِ پیرک منی میر نواباں گُشت

نبشتہ باقِر ءَ قبر ءَ بکن اے پیم
اے برّگ وانگ ءَ مہر ءَ کتاباں گُشت

***

نسیم دشتی ءِ نام ءَ

مہر ءُ وفا ءِ گپ بیت
دل ایر مریت ءُ کپ بیت
لنجیں شپاں ماں ترانگاں

حونانی ہار ، ارسانی ہوَر
بمب ءُ تپنگانی توار
ہر نیمگ ءَ بیت زار زار

داں ہر صبا انچیں وڑے
بے چاڑ کنت پہ انچشی
زرد ءُ گشتئے جنگ ءِ پڑے

اپسوز ءُ ارماناں وتی
اندوھ ءُ سوزماناں وتی

سکّ کہت ءِ پھمیاناں وتی
گوں واہگ ءِ اوماناں وتی

لہڑیں دل ءِ حوئیں غماں
ہر ساعت ءِ من ہر دمان
ہچّی دگہ دست ءَ نہ بیت
درشان کناں، تالان کناں

ھمبل منی! زیر تو قلم
دراہیں دل ءِ اندوھ ءِ غم
راج ءِ حیال، لال ءِ ہتم
دیم ءَ بجن، بیا نوں قدم

گنگی ءِ بے ترک ءِ توار
پمّا نئیت حُشک ءَ بہار
راج مئے تواہیں واب کپیت
گوں کیپ ءِ بنگانی ملار

اے کاروان ءِ تو سروک
آزمانک ءِ آزمان ءِ نوک

زیر تو قلم تئ رند پداں
دانکے گراں ، ما پشت کپوک
دیمرہی ءَ گنداں عالم ءَ
زورانسریں من زالم ءَ

دیوال حوناں لپّ بیت
مئیگ ءُ تئ دل ٹپّ بیت
ہرجاہ کہ مہر ءِ گپّ بیت
دل ایر مریت ءُ کپّ بیت

مئی ۱۹۸۴ء بل نگور

اُمّیت

آسے غمانی

روچ ءِشپ روک اِنت دل ءِ

کس نئیت توسگ ءِ

نشتگاں تہنائی ءِ

رہگوزے بلکیں گوزیت

***

جنگ دارگ ءِ بیت

پُلّیں ماہ ءِ پُل اَنت

روچ ءِ دزگیر کن اَنت

زند ءِ ڈُنگاں کُش اَنت

کوہاں درد ءِ ڈل اَنت

آس دئینت ترانگ ءِ

آس دئینت وانگ ءِ

دُرّیں آ دانگ ءِ

اشرفی چانگ ءِ

جاک ءِ سلوات ءِ دوَر

قہر ءِ نہیّات ءِ دوَر

چڑّاں ہر نیمگ ءِ

واہ ءِ پریات ءِ دوَر

گلزمین ءِ گہیں

داں کہ بدواہے است

داں کہ زرزواہے است

داں کہ حوناں ورانت

داں کہ مردم کُش انت

داں کہ لُٹّ انت پُل انت

داں کہ مہرانی ڈُنگ

داں کہ گوْرانی ننگ

داں کہ براتانی حون

داں کہ بچّانی جون

داں کہ است، داں کہ است

داں کہ است دژمنی

داں کہ نئیت ایمنی

جنگ وارگ نہ بیت

جنگ وارگ نہ بیت

***

کجا شُت ماہیں دُردانگ کُجا شُت
طلاہیں اَشرفی چانگ کُجا شُت

تچاناں چُنت کرنیں من شوہاز ءَ
نزاناں من آ دُردانگ کُجا شُت

مہارانت کوری ءَ مہلوک گلّیں
آ رُژن ءَ زانت، آ زانگ کُجا شُت

اپیتکیں ڈَنّ ءَ یک ویرانگی یے
بہارگاہیں دِل ءَ ترانگ کُجا شُت

چیا باقرؔ تئی دست ءَ تپنگے
کتابانی گہیں وانگ کُجا شُت

وہدے کہ پُل بدن تئ ہردانک گوہرے بیت
ارسانی اے تچوکیں شہ جو یک آپسرے بیت

بچکندگے درا بیت تئ سُہرچکیں چہ لُنٹاں
گرانیں منی گُمان ءُ اندوہاں آسرے بیت

اُمّیت ءِ من پمیشکہ اُمّیت واراں دائم
بے بُندریں گنوکاں روچے اوں بُندرے بیت

سہتانی بندی حانَل تئ پُلّیں دروشم ءِ چے
بیچارگیں پہ تشے ءَ زوراکیں چاکرے بیت

گندیت منارا ہرکس حیرانی ءَ گُشیت کہ
سوک ءَ دل ءِ نزانتگ باقر اوں شاعرے بیت

نہ کرزیں چمّاں شراب ءِ رنگ اَنت
انارک سُہریں گلاب ءِ رنگ اَنت

من زاناں مہر ءِ، گناہ ثواب اِنت
منی دِی کارپد ثواب ءِ رنگ اَنت

اَبد کہ مانیت اِنت دروگ مرچاں
داں راست خُشکیں کتاب ءِ رنگ اَنت

دل اِنت پتاتگ کہ ٹال ٹال ءَ
تئی مِسکیں مہپر تناب ءِ رنگ اَنت

ترا چوں باقرؔ آ داد بکش ایت
تئی گال جوریں جواب ءِ رنگ اَنت

امیر خسروءُ حمید عدم ءِ غزل ءِ رنگ ءَ

زِند وشحالی توار اَت ہر کجا من دیستگ اَت
باگ پُلّانی بہار اَت ہر کجا من دیستگ اَت

آ پری رنگیں کساں سال گوں خُماریں دیدگاں
شادِہاں گُلّیں ہوار اَت ہر کجا من دیستگ اَت

سُدھ ءُ ہوش ءَ چہ جُتا اَت ماں دگہ دھری ءَ دل
ہار ءُ ہیروپاں دُچار اَت ہر کجا من دیستگ اَت

بے کساس کنئیپ، مہ وشانی لئیب، پدا سوٗت ءُ سروز
شہر مہرانی دوار اَت ہر کجا من دیستگ اَت

ہُلکہ ءِ کاڑانی ٹُولی اتک اَنت توسیپ ءَ گُل ءِ
شے مرید بور ءَ سوار اَت ہر کجا من دیستگ اَت

آزمان روک ءَ ترپان اَت گِندگ ءَ رنگ ءِ تئ
چاردہی ماہ اوں تہار اَت ہر کجا من دیستگ اَت

ایوک ءَ باقَر بِرجان اِنت انگر ءِ آساں غم ءِ
گُلّیں اِمروز پہ قرار اَت ہر کجا من دیستگ اَت

واہگ

ماہءِ گونگ، روچءِ دردر

اِستالءِ پورانی ہمسر

وتی زندءِ روچاں کناں پٹّو من ندر

منی ساہءَ بیا بر

منی روچاں بیا پُل

منءَ بے مراد کن

غماں آسر کن

وتی دادءِ دئیشءَ بکن دائم برجاہ

وتی رنگءِ گیشءَ بکن دائم برجاہ

منی وَش نیتکءَ

بدئے زندگی یے

دگہ سنگتی یے

بُبو ماڈیاں ٹِل

شپانی تو پاساں

انارکانی واساں

ھمک واھگاں پُل، ھمک لڈّتاں گِر

بئیت زِردءِ ھُلّے

وَدی کن یکّ پُلّے

منی نامءِ پر کن

منادڑ منے کن

منی ترانگءِ گیج

شپءُ روچ ھر وھد

وتی واھگانی

وتی شادہانی

منا ملکموت لیک

مناحونی یے لیک

داں کہ تئی پُل، تئی ساہءُ ارواہ

بجنت مرگءِ چہ پد، منی مانشءِ لٹّ

گدورشات دنتان

منی مانش ءِ داں کہ بئیت تاہسیر

گنوکیں منی روح بہ بیت پمّن واتر

غماں بئیت آسر

منی ماہیں دلبر!

وتی زندءِ روچاں کناں پتّومن ندر

منی ساہ ءِ بیابر

منی روچاں بیاپُل

منا بے مرادکن

غماں آسری کن

ساہ گِریں ڈُنگ ءِ اِدا راج نہ بیت
مکّھیں ڈیہہ منی تاراج نہ بیت

انوں تئ دوٗر اِنت تو لوگ سوتکہ منی
یکّش ءَ پِسّ تئ سرتاج نہ بیت

من اگاں مرتاں بلئے دیما تئ
دست زہگانی منی دراج نہ بیت

وشدلیں دوٗرے من انچیں کاراں
کسے شاہ ءِ کسے مہتاج نہ بیت

زند گوں گوٗر گنداں گوٗزیتیں باقرؔ
تئ سرا وشّیانی تاج نہ بیت

بارِیگ

سُہب ءِ بیگاہ نِشتگ ءِ پگرانی چاریناں رَمگ
زَنگ زُرتگ زانگ ءَ، ءِ رُژن بیگواہ ماں جہاں
یکّیں مُرتاں من شُدء لاپ، گُژن بیگواہ ماں جہاں
چوں بہ رگّیناں وت ءَ من، آس ءِ آپ اِنت ہر دَمگ

ایمنی نیست گلزمین ءِ چاریں دیم ءِ جنگ جنگ
مہر ءِ بازار آس گوّاریت، زِرد ءِ ارمان ہم بہا
ڈاہ ءِ شور اِنت دَہر ءَ مرچی دین ءِ ایمان ہم بہا
چِند ءِ ہنکین ءِ وتی دِی آدمی ذات تنگ تنگ

کِشک گار اِنت کاروان ءِ، منزل ءِ رہشون گار
بے کسی اِنت، بے وسی اِنت گریوگ ءِ زار اِنت اِدا
کہراں ماں رُپتگ جہان ءِ برات نہ بیت برات ءِ رِدا
راستی ءِ رُنگراہاں باریں چُنت ہزاراں جون گار

ایر براں ماجین ءِ زہراں وَشّیاں پہ کپتگاں
نوبت ءِ باری منی کئیت، من پہ اوستے نِشتگاں

او ماہ پری! او گُل پری!

لُنج ءِ تہاریں یک شپے
او ماہ پری ! او گل پری!
مہلوک گُلّیں واب کپیت
سُدھ ءِ سما ءِ کس نہ بیت
برمش ءِ چڑّکہ چچ نہ بیت
بنی آدمءِ گُلّیں کہ گپیت
وش وابی ءِ نادراہی یے
لُنج ءِ تہاریں یک شپے
بیمناک ءِ تُرسناکیں شپے
او ماہ پری! او گل پری!
دُور دُور ءِ چہ بئیتیں توار
بس تولگ ءِ ہُولّا سگے
یا کہ کروس ءِ بانگے ءِ

یا کہ کُچکّاں چانگے
او ماہ پری! او گل پری!
مرگ ءَ دُچاریں ساعتاں
انسان گُلّیں واب بہ بنت
لوگ ءَ وتی تحت ءِ سرا
بس یکّیں تو آگاہ بہ بئے
تاہیر مئیت لے واب بہ بئے
لُنج ءِ تہاریں یک شپے
ترسناک ءُ بیمناکیں شپے
گیر بئیت ترا کسّے اگاں
جمبور بہ کنت تئی ترانگاں
کس داشت مہ کنت تئی واھگاں
ہر نیمگ ءَ توپان بہ بیت
پٹّو جہان چو آس بہ بیت
او ماہ پری! او گل پری!

مہر ءِ اے گرانیں ساعت ءَ
کوکار کنان ءَ در بیا
دیوال ءُ ہر ڈوک ءَ بگوْز
ہر شیپ ءُ آپدار ءَ بگوْز
ویرانگیں جاہے درا
گندئے گنوکے ناگہاں
سرسر جنان پٹّو تچان
نام ءَ تئ پلّیں گِران
او ماہ پری! او گُل پری!
لُنج ءُ تہاریں یک شپے
بیمّناک ءُ تُرسناکیں شپے
مہلوک گُلّیں واب کپیت

***

منی شہرءِ مردم

گنوک اَنت ناں سار اَنت
ناں سیر اَنت ناں وار اَنت
وت ءَ چہ شِزار اَنت
غماں بڈّ ءُ بار اَنت
منی شہر ءِ مردم

بَرے راست مَنّاں
بَرے دروگ بنداں
بَرے کہراں دَرشاں
بَرے مہر گوَاراں
منی شہر ءِ مردم

بَرے زار ءُ واہ اَنت
بَرے دل پہ راہ اَنت

بَرے گوں ثواباں
بَرے گَرک گناہ اَنت
منی شہر ءِ مردم

بَرے کُشت ءِ کُوش اَنت
بَرے دست ءِ گوش اَنت
بَرے حوناں میچل
بَرے پہک ءِ ہوش اَنت
منی شہر ءِ مردم

ابیتکی ءِ چار اَنت
اے درداں نہ مار اَنت
اے پہم اَنت نہ پہم اَنت
دل ءِ چِچ نیار اَنت
منی شہر ءِ مردم

***

لُنڈانی تئ شیریں من واس ءِ شموشاں
یا زِرد ءِ غم ءُ رنج ءُ وسواس ءِ شموشاں

تئ ترانگ ءِ گرانیں غم زندے بہ بکشائیت
لُنجیں کہ شپ ءِ تُرس ءِ ہر پاس ءِ شموشاں

ماں مہر ءِ پڑ ءِ الّم کیت گٹّ ءِ گِر و چیلّ
ہر کُچّل ءُ مارجین، من ہر تاس ءِ شموشاں

کندیل منی اُمّیت ءِ اندیم نہ بیت کرنے
چوں گوہر ءُ مُروارد، چوں لاس ءِ شموشاں

آروچ منی زند ءِ بہ بات گُڈّسری باقر
کہ شیرچک ءُ زیبائیں کرپاس ءِ شموشاں

مان آپ ءَ دیاں، من چہ آس ءَ گوْزاں
ہاترا تئ پری ہر کساس ءَ گوْزاں

تو بہ شان ئے کمانیں کہ برواناں دوست
شیشگ ءِ رَہسراں بے سواس ءَ گوْزاں

تئ ہمک دابے ءَ من وراں بش بشے
غم منی چہ دل ءَ، پاس پاس ءَ گوْزاں

ترمپے ارس ءِ بدل یک تلاہے منی
تئ گوْر ءِ گوہریں من چہ لاس ءَ گوْزاں

نیم شپی پاساں پہ ترس ءُ پاتراپ ءُ بیمّ
تئ گوْر ءَ کایاں بس خُشکیں واس ءَ گوْزاں

نام ءَ باقؔر منی بس یک بہتامے بس
من وراں ہردیں پُرّے چہ تاس ءَ گوْزاں

آس غم ءِ کنت اِنت گیشترءَ تُنّاپ
سر شپاں ہردیں ایر براں ترند آپ

سینگ ءِ روکیں بیا بتوس آس ءَ
ایوکی گران اِنت دوست مرو اشتاپ

تو بکن کرن ءِ واہگاں درشان
من وتی زرد ءَ ہم کناں الکاپ

یک برے واب ءَ دیست شپی ءَ من
انگت ءَ نکش اِنت تئ گُلیں گوناپ

گِلّہ ءِ زنگاں نیست نپے باقرؔ
نوبتاں مہر ءِ بیا بدےَ زند آپ

آسے انچیں بلیت ماں گُل ءِ دیدگاں
روک بیت گلزمین، روک بیت آزماں

گران اِنت تہنائی ءَ ڈیل ءُ بالاد ءِ درد
بہر ءُ بانگ بیا کناں زند ءِ گرانیں غماں

کیپاں مہر ءِ بدئے مستیں چمّاں وتی
واس ءِ واہگ گُلیں تلوسین ایت شپاں

چو زمین جمبی ءَ زرد ءِ لِذّت نہ روت
بیت چہ تاک ءَ درا سہرچکیں تئی گشاں

رنگ ءُ تئی دروشم ءِ شمہے دلمانگ اِنت
ماہ ءُ استال ءُ روچ، سنج ءِ داں کلکشاں

عشق ءِ آس ءَ دل ءِ کُنڈی ءَ کُت سُرک
جان ءِ ہر بند ءُ بوگ مرچی باقرؔ سُچاں

تئ غم منا پر اِنت

تئ غم منا پر اِنت

ہر دمانءُ ہر ساعتءَ

مر چیءَ تاں قیامتءَ

ماہءُ درور، دوستءُ دلبر

تئ یاد منی چمّانی سر اِنت

تو دگہ بچ غم مکن

تئ غم منا پر اِنت

کہرءُ دریا بہ بیت

گرانیں غمانی چول بہ بنت

شرتگاں بوجی بہ بیت

ہارءُ ہیروپ بہ بنت

گواتءُ توپان بہ بیت

مستءُ بے راہیں ترونگل بہ باں

پادترا ول بہ بیت

ڈیہہ ویراں بہ بیت

ہلک لگتمال بہ بنت

دوست منی، ساہ منی

مہر ہر ڈولءِ پیداور اِنت

تو دگہ ہچ غم مکن

تئی غم منا پر اِنت

***

شہرءِ شر رنگی ءِ اُمّیت ءَ سزاپاتاں پُلّ
انچو کشکانی سرا باز رِچاتاں پُلّ

واہگانی شپ ءِ ترس ءَ دلوں لرزینت منی
ہر کَش ءِ کِرّ ءِ گوَراں ایر بباتاں پُلّ

رنگ رنگیں ہمک رنگاں منا رنجینتگ مدام
چوشیں بے ترانگ ءِ بے دردیں سُچاتاں پُلّ

کسے چمّاں چہ زہیرءِ کسے ہوش ءَ چہ بروت
باگیں امروز ءِ بہشت ءِ آ مِراتاں پُلّ

ایمنیں گوّاتے بہ چنڈیت منی دلبندءِ سرا
لرزک ءِ تاک ءِ وڑا تئیگ ءَ سُراتاں پُلّ

ماہیں کاڑانی گوَرءِ جیگی ءِ تاک ءَ باقر
منی لبزانی ہمک رنگ ءَ چِناتاں پُلّ

مھلب ءِ مِسک ءِ زِراپراں بوتگ
ماہ ءِ درور کہ سرگراں بوتگ

بارگیں کئید ءِ باڈی ءُ والیگ
حوری گوں سہت ءِ زیوراں بوتگ

کُہت ءِ اپسوزیں سِست نہ کت یکّے
درچک مرادانی گوں براں بوتگ

من نماز عشق ءِ سّی شپ ءَ ونتگ
دیم دائم گوں دلبراں بوتگ

تو نیتک ئے ءِ ناں کلوہے دات
دل ہما روچ ءَ اِشکراں بوتگ

نیست گِسد لال ءُ گوہر ءِ رنگ ءَ
براہ ءُ جلواہ تئی مہپراں بوتگ

جہ جتگ بِلّے مارگاں باقر
نام تئی عہدی دپتراں بوتگ

اے کئی باریں دژمنی کار اِنت
دوست منی مرچاں سک گلگدار اِنت

ساعتاں شہدیں کسّے بیت گِستا
آ بزاں پاکیں مہر ءِ دیندار اِنت

واب ءِ تئی نیاداں کرنے نوں گوُستگ
دل منی انگت پتّو حُب دار اِنت

ہُوری ءَ مہر ءِ تو ایمنی بُرت گوں
نوں ہمک چیز اوں زَر ءِ بیپار اِنت

وشّی ءَ روچاں سد ہزار درکیت
سکّی ءَ روچاں یکّے درکار اِنت

حوناں پُچونسیت ءَ مردماں درنجیت
مئے ہما کس کہ ٹک ءَ سردار اِنت

آ دگہ دوٗر ءَ رندپد اَنت باقر
اے دگہ دوٗرے چم اوں چمدار اِنت

گراں بہائیں تو وتی دیوان ءَ مارا دَر کُتیں
واہگانی کوہیں انبار کمّکے تو سَر کُتیں

دیستگ اَت کہ رَد کتگ ما زندگیءِ تچکیں کِشک
دست تو دست ءَ بداتیں راہ ءِ نیم ءَ، شَر کُتیں

زار زار ءَ کہ نہ گریت دوستی ءِ حونانی سرا
کندگ ءِ مہر ءِ بدل تو چم ارساں تَر کُتیں

واری ءِ رنجاں نہ پروشت اے پُلّیں ورناہی منی
تالہ ءَ کوریں نبشتہ تو تلاہ ءِ زَر کُتیں

ما وتی زِندءِ مراداں وش تَرِیں لیک اِت ترا
دوستی ءِ مہر ءِ وفا ءِ اے کِشار ءَ بَر کُتیں

نَیِت ءِ بیرءِ چہ تواراں انگت ءَ باقر گھ اِنت
گوشاں پُکّی ماں پِچتیں ءِ وت وتارا گر کُتیں

جیونی ءِ بچّ ءِ پیگام شہیدانی نام ءَ

دلجماں من کہ تئی اِے زُلم ءِ دریا نوں ہُشیت
روچ زوراک ءِ رؤنت کہ مکّھیں ماتاں کُشیت

تاں نباں من تو تپاک اے زِند ءِ رنگراہاں ہمک
حون یک پیم ءَ رِچنت ءِ ہَش جونان ءَ دژشیت

تنگویں بچّ ءِ منیگ ءِ مکّھیں مات ءِ کُشوک
وھدے چہ حدّ ءَ گوزیتیں زُلم ءِ زمزیل وت پروشیت

دُژمن ءِ سِنداں سرا من ماڈیان اِش بُن دیاں
شادہاں زند ءِ منی ماں کینگ ءِ آس ءَ جُشیت

گر بِباں ما گُنگ دائم ڈیہہ ءِ اے پادمال کنوک
بے وسانی وت سرءَ کیت حوناں ناحق ءَ مُشیت

تیر گوّاران ہم بہ بنت اِنت کہریں زوراک ءِ سَتر
راستی ءِ گپّ ءَ بلے باقرؔ وتی ہر جاہ گُشیت

***

چوں شموشاں من ترا ایکّیں دمان

اَنتر ءِ مِسک ءِ زبادئے تو وطن
واہگ ءِ زند ءِ مرادئے تو وطن
ما تئی پگراں گرپتار مُجتی
دم پہ ساعت مارا یاد کائے وطن
چوں شموشاں من ترا یکّیں دمان

تو مرادیں زند ءِ مئے راہ ءِ نشان
تو مُلوریں واہگانی کلکشان
تو اُمیتیں رُژن ءِ تالان کنوک
تو دلانی مہر ءِ روکیں آزمان
چوں شموشاں من ترا یکّیں دمان

تئ گر ءِ گٹّ ءِ تلاراں زیبدار

کوچگ ءِ درچک ءِ ڈگاراں زیبدار

کور ءِ جنگل، کوہساراں زیبدار

تئ وطن پُلّ ءِ بہاراں زیبدار

چوں شموشاں من ترا یکّیں دمان

***

سَمین ماہ ءِ روچ ءِ نیام ءَ وَدی بیت
بہارگاہ ءِ پُلّاں چہ اوستے پدی بیت

تلاہیں منی زند اے ڈکّال ءِ سوتنگ
کدی گردیت چلّگ ءِ ہرّام کدی بیت

بہ سندیت اِنت رَہشون تپا کی ءِ تاراں
چُشین ءِ پہلی ءِ گرانیں رَدی بیت

ھمک ساعت غم بیت وشّی ءِ مستاگ
ھمک شادِہاں چمّ ارساں وڑدی بیت

کنیں ہرکس ءِ گوں ما دوستی او باقر
مدام نیکیانی بدل مئے بَدی بیت

وطن ماتیں

مگندات ئے کدی سکّی ہمے زندءِ مئے ارمان اِنت
وطن ماتیں، وطن ماتیں ترا پہ جان قربان اِنت

نہ کِنزاں من کدی پُشتءَ تئی گوّانکءِ توارے بئیت
ہزار رندءَ بہ چگّاس کہ دلءِ یکّیں مئے ارمان اِنت

تئی پٹّءِ گیابانان، مدام لوٹیت بہارگاہے
دلءِ ہُلّءَ وتی کہ ندرمنی ساہءِ منی جان اِنت

ترا شادمانءِ شادکامی بگنداتاں ہمے ڈولءَ
تُری بلّے تہاری کیت منی دُگنیا اوں ویران اِنت

بکن اِمروزءَ نوں شادان بدئے مہر باقرءَ اللّٰہ
وتی چمّانی ارساناں مدام پٹّو کہ ریچان اِنت

مہر ءِ بانداتیں تو کتاب سوتگ
جنّت ءِ اجگیں آ کتاب سوتگ

چوں ترا بکشائیت زمین، ءِ آزمان ءَ
چونیں چیزے تو بے حساب سوتگ

مئے ہزار گنجیں گیدی ءِ مڈّی
ماہ لقاہ شہم ءَ تئ زِراب سوتگ

ہلک ءِ مئے حاجی ءِ جنیں چُکّ ءَ
دُرس گناہ زُرتگ انت، ثواب سوتگ

کئی غم ءِ گپّ ءَ نوں کنئے تالان
کعبہ ئیں دل تو پہ شراب سوتگ

چوں نہ باں کہر ءِ دیمپان باقرؔ
نوں میار ننگ ءَ کہ نواب سوتگ

تئ حُسن ءِ جمبر مدام جنت گرو کے
بِزاں شہر ءَ مُرتگ دگہ یک گنو کے

نہ سگّاں تئ چمّانی تیراں نہ سگّاں
تُپنگ ءَ بہ سوچ کہ اے مردم کشو کے

تئ کندگاں گُل سُریتگ دل ءِ باگ
بِدار رگّاں سُہریں مہ بیت آس رو کے

پَکاریں منا منزل ءِ بُرز ءُ بریں ءَ
دگہ یک شریکّے، دگہ یک سرو کے

بہ ٹوہینیت باقرؔ وتی راج ءِ دابیں
نہ گنداں من مرچاں دگہ شعر گشو کے

زِرد ءِ منی اے حوناں رگّانی تئی کہ رنگاں
زُلپاں بیا بہ شنگین، ریچاں دل ءِ من زَنگاں

تو کندگانی پُلّ ءِ مرواردیں بہ ریچ بَس
نوشاں سباہی ءِ دوست من کدہانی بنگاں

لُنٹاں سُرین نرمیں پرجَن تو بس توارے
لگّاں رِچیت سرَگ دوست، گِندئے درءِ ملنگاں

تاں زندگاں من نندان تئی واہگ ءِ وداراں
تاں آپی ءِ مڑاں من عشق ءِ ترا گوں جنگاں

شہر ءِ جنکاں ماہیں گِستا بِدار او باقر
روچے ورئے تو تیراں چمّانی چہ ٹُپنگاں

نیاۓ پرچی گُل مئے چارگ ءَ مرچاں
دل ءِ درد ءِ من دمبُرت دارگ ءَ مرچاں

مئے حال ءَ سہی نئے تو جُست بکن باریں
شپاں گوّازیناں ما گوں نارگ ءَ مرچاں

ملوری مئے دل ءِ شُومیں نہ روّت وہدے
ترا گنداں من چو بے چارگ ءَ مرچاں

بُزوراں کئی سریگ ءَ پہک کناں ارساں
نہ سگّاں چمّ مئے ارس ءِ گوّارگ ءَ مرچاں

چے پیم ءَ پہر بنداں من پرے زند ءَ
نئیت زیمیں دل ءِ کس، مارگ ءَ مرچاں

مہ کن پریات بازیں تو اِدا باقرؔ
نہ ماریت کس تئی اُپّارگ ءَ مرچاں

ماتیں وطن

فِدا ساہ ءَ جاں باتاں ماتیں وطن
پہ تو سر دیاں باتاں ماتیں وطن

پہ وشنامی دنیا ءِ ہر منزل ءَ
تئی نام ءَ گراں باتاں ماتیں وطن

ترا موہ بکشاں گلگ شُونی ءِ
ہدوک چو جواں باتاں ماتیں وطن

اے مُنّا پیں درچک ءُ کشارتئی مدام
چو بُلّ ءَ سرپاں باتاں ماتیں وطن

آ بدواہ کہ نکس ءِ پدا انت تئی
آوت گار ءُ زِیاں باتاں ماتیں وتن

منی حُب ءُ واہگ ہمیش اِنت مدام
پہ تو شعر گشاں باتاں ماتیں وطن

***

دِلوں کپتگ ماں وسواس ءَ
اناگاہ نیم شپ ءِ پاس ءَ

بہشت ءِ کپ گشئے پیداک
منی چمّاں گُلیں تاس ءَ

نئیت بزمش ءِ توارے تئ
سُچاں تہنائی ءِ آس ءَ

چتور رُژن ءَ کتگ ہلک ءَ
تئ جیگ ءِ سر ءِ لاس ءَ

دِل ءَ مئے شیشگیں برّے
وتی چمّانی الماس ءَ

چے بیم ءَ در براں باقرؔ
غم ءِ گرانیں اے چگّاس ءَ

وش وش ءَ کند برے چہ لُنٹاں گلاب بِڑ تیچ
تاں زندگ ئے منی دوست، چمّاں شراب بِڑ تیچ

مارا گُکش بہ سوچ ءِ ارجاں وتی بجن
یک رندے بس وتی تو ٹہلانی داب بِڑ تیچ

ہرچی شُتگ، شتگ تئی دست ءَ نئیت پدا
نوں دانگاناں تسبیح ءِ تو [illegible] بِڑ تیچ

آزاتی ءِ سپاہ توئے، بانوری ءِ رگام
مہرانی مئے ڈگار ءَ بیا پہ زِراب بِڑ تیچ

تژنانی تیر ءِ باقر پرواہ ءَ چے مدار
دیوان ءَ ہر گُلیں تو جوریں جواب بِڑ تیچ

بیا کہ وت ءَ زوراک کنیں

(شہید حمید ءِ پیغام)

چو شئے مریدؔ ءَ داگ داگ
جان ءِ منی ہر بند ءِ بوگ
واہگ چو کلمانٹ ءَ منی
پرگوستگ اَنت چہ مئے دل ءَ
چوکہ پروشوکیں شیشگ ءَ
بوتگ دِلوں چُنڈ چُنڈ منی
چو ماتو ءَ جوریں گشئے
چانپٹ کن اَنت زالم سر ءَ
چو گُنگ ءِ کور ءَ بیرگ ءَ
بیگْواہ اَنت مئے نام ءِ نشان
چہ بڑّگ ءَ بڑّگ ترأنت
مئے براُدَل ءِ ماہیں گُہار

نیست اِنت اِدا کسّ ءِ کسے

ہرکس، کس ءِ چہ بے کس اِنت

اے واجہیں مئے قوم ءِ راج

وازمندگانی واستی اِنت

آشوبی اَنت اے نوجوان

مرچی ہلاس اَنت تاگت ءِ

غم وار نہ اِنت کس، کسگی

درد وار نہ اِنت کس، کسگی

او بڑّکار! او بڑّکار!

چو بڑّگ ءِ بڑّگ مہ بو

نیل اَنت ظالم، زندگ ءِ

چو بیرگ ءِ بیگوّاہ مہ بو

نیلاں ترا اے زندگ ءِ

بیاکہ وت ءِ زوراک کنیں

مرچی پدا عہدے کنیں

چست بیں چو ہیروپ ءِ وڑا
بیراں گِریں چہ دژمن ءِ
چہ ظلم ءِ دِیہی پنجگاں
اے بزگاں آجو کنیں
مرگ ءَ مڑاہے گوں کنیں
دنیا ءَ ظلم ءِ ظالم ءِ
نام ءُ نشان ءَ گار کنیں
بیا کہ وت ءَ زوراک کنیں
بیا کہ وت ءَ زوراک کنیں

***

پدا بیا یک برے چاراں ترا را

دل ءِ موجیں تئ انگت ودار اِنت
پدا مہر ءِ جہان ءِ آہ ءُ زار اِنت
نئیت پرّام بہار ءِ دوُر گشتگ
گُلانی ٹہلیں بُلبل بے توار اِنت
چُشیں روچاں اُمُل ماراں ترا را
پدا بیا یک برے چاراں ترا را

منا یاتاں ہما نیادانی شپ تئ
آ پلّیں کندگ ءُ وشّیں آ گپ تئ
بیان اَت گوشتگیں مہرانی کِسّہ
گوں موگائی من چار اِت دپ تئ
کجائے گُل منی ماراں ترا را
پدا بیا یک برے چاراں ترا را

شپاں مہکانیں بات تئ رُژن مہپل
بہ سہڑیتیں منی آزِردگیں دل
بہ باں پہکہ شمُشکارمن چہ ہرکس
منی دیما بہ بیت مہرانی منزل
پہ من سرگوپ کدی ساراں ترا را
پد ابیا یک برے چاراں ترا را

بکن کارے وتی واک ءُ وس ءَ تو
مہ رِیپّین گیشترءَ اے بے کس ءَ تو
بگنداں دروشم ءَ تئیگ ءَ بِگنداں
بیا بے جُست ءَ بیاّلیں گِس ءَ تو
شپوں نیادانی گیر کاراں ترا را
پدا بیا یک برے چاراں ترا را

***

زندگی لال ءِ دروشم ءِ دژرین اِنت
ڈیہہ منی ایمان، مہر منی دین اِنت

من پمے اوست ءِ سکّیاں زوراں
شادہی یکّش پمن ماجین اِنت

رَند تباہی ءِ بوت جبر تالان
کوڑہیں دنیا تپتگیں تین اِنت

کئے وت ءِ بڈّینیت سِک ءِ تدئیگ ءِ
راہ مرادانی منزل ءِ ہین اِنت

مُرتگ ءِ ایر اِنت باقرء میّت
چو تئیٔ دستاں ہنّی ءِ ہین اِنت

زرّ ءِ کلات ءِ واہگ ءِ بچکند گاں حیرات کنت
چولاں زِری لہڑیں دل ءِ، نِشتگ جنک زِرگوات کنت

ہر سُہب ءِ بیگاہ دوزہ ءِ من واہگانی پیلُشاں
آ وشّیانی جنّت ءِ بیگاہ ءِ سُہباں زیات کنت

من پہک ءِ دل وَ جم کتگ خُشکیں بلئے ریپینگ اَنت
ہر روچ آ کہ مرچی، ءِ ہر شپ پدا باندات کنت

زند ءِ غمانی گران تریں جیڑھ ءِ جنجال شاپتگ اَنت
بس یکّیں تئ ترانگ اِنت پاساں شّی شہمات کنت

پہ وشّ ءِ من آسودگی، دریا ءِ عشق ءِ دوٗر کت
اے آس ءِ باریں لمبک ءِ مہلوک چتور اوشتات کنت

وشّی ءِ باقر زُور گوں توشہ ءِ گرنچے پہ وت ءِ
رنج ءِ غم ءِ سال بلکن ءِ زند ءِ تئ نہّیات کنت

غم ءِ رنجاں کتنگ زند ءَ چہ بیزاری
چِتور گران اِنت تئ زُلپانی چمداری

پہ گپ ءِ ترانی ءَ تئ یک دمانے ءِ
نہ روُت اِنت تنّگیں زِرد ءِ مئے ہیتّاری

چے پیم ءَ من بیاں زندگ اے دنیا ءَ
گُشنت کہ بے علاج اِنت عشق ءِ بیماری

پمشکہ زاناں مرچاں پمّن چو زَہرے
ودار ءَ تئ کتگ شپ روچ رہچاری

کتگ بازینے تو رنج ءِ غماں آزات
کدی کیت اِنت حدایا باقرؔ ءِ باری

ڈوبر ءَ دل منی کے الکاپ بہ بیت
ایر برانے تُری زہر ترند آپ بہ بیت

پمّن ماہیں پری نپت گواراں بہ کنت
مہر ءِ آوش نئیتک ناچ ءَ نوکاپ بہ بیت

مَرگ ءِ جار ءَ نہ جنت گرّیں ہلک ءَ کسے
سوَت ءِ سلوات بہ بیت زندوں زنداپ بہ بیت

ہوش برجاہ نیاں، کوش ءِ زَرشانی ءَ
مِسک ءِ گوں عنبراں سرکہ تئی گوّاپ بہ بیت

زَگریں روچ ءِ سرا حوناں باقرؔ بہ رچ
گَرن ءِ چلّگ جتیں جاہ اوں میتّاپ بہ بیت

زوراکیں وہد ءِ نوکیں اے دلبراناں دیست
عشق ءِ من چَپّ ءِ چوٹیں راہ ءِ دراناں دیست

بحت ءَ بچار، کہ انگت زِڈّاں پمّن
واستہ ایشانی آس ءِ من انگراناں دیست

چہ شیر ءِ جو ءِ آرگ، چچ مُزدے اوں نہ رَست
فرہاد ءِ پیمیں مہر ءِ من مہتراناں دیست

مہکانیں شپ منی بوت تامور چم گشئے
کہ ساعتے من کاشیں تئ مہپراناں دیست

کسّے اگاں بزانتیں، ایش اِنت منی نصیب
ہرجاہ شُتوں من اُودا بس ناشراناں دیست

باقر جتائی ءَ تئ مہرنگ ءِ ماہیں دیم
نازُرکیں پُلّ ءِ پیم ءَ چو گیمُرناں دیست

مہوشانی مُچّی اِنت ءَ جی و جانی کس نہ اِنت
جُلگھیں شہرءَ مروچی گپّ ءَ ترانی کس نہ اِنت

ہر کسی دیم ءَ را گپتگ مرچی موتکی ءَ تپ ءَ
بے تواری ءَ گوزان اِنت عاشقانی کس نہ اِنت

میانجی ءَ بازار ءَ ناگت آ منا امباز بکنت
گنجیں کاڑانی رَم ءَ چو بے اِنانی کس نہ اِنت

گِندگ ءَ گُل نشتگ اَنت اے گلزمین ءَ سر برا
بال اَنت بلکیں آزمان ءَ آزمانی کس نہ اِنت

گپتنگ شہرءِ سرمچاراں شے مریدءِ مُپت ءَ کِشک
چونیں کرنے گراں بہائیں، مرچی حاتی کس نہ اِنت

مَستی ءِ چولانی جوش ءَ چَشتگے ترند آپ ءِ پٹ
دڑوگ بستگ وازی ءَ کہ دنیا فانی کس نہ اِنت

محشرءِ روچ ءَ را باقر کانٹ پر نیست اِنت دگہ
ایوکی ءِ بارے زند، تئی زندمانی کس نہ اِنت

***

مہر ءِ وابانی پاکیں درگاہ بیت
دِین ءِ دنیا مئے لال ءِ پیژگاہ بیت

سمبہیناں من زند ءِ آ کِشک ءَ
تئ گوْزگ اُودا سُہب ءِ بیگاہ بیت

تزانگ ءَ کیت اِنت تئ لقاہ ءِ شہم
کنت حدا سُجدہ، عشق ءِ ہمراہ بیت

دِین ءِ بیپاری درکپاں رُمب رُمب
راج ءِ چک پروشی دائم برجاہ بیت

آہ ءِ اُپّاراں سال ءِ کرنے گوْست
انگت مہرانی ہلک ءَ جنگ جاہ بیت

کہر ءِ سیاہی تئ عاقبت باقرؔ
زِند ءِ آزمان ءَ بحت ءِ رُنگراہ بیت

پُل گُدیں شاری گوں نُگرہیں دستاں
بیا منا امباز ءِ یل بکن کستاں

تو منی زِند ءِ گُڈ سری اُمّیت
شاہ ءِ بندی ءَ پہ ترا جستاں

ہلک ءِ مہلوک ءَ پاکیں مہر ءَ گوں
دزوگ ءِ بہتام سد ہزار بستاں

اِے کجام کوہ ءِ آ کجام کوچگ
منزلے چونیں باریں من رستاں

بید چہ مرگ ءَ راہ ے نیست باقرؔ
پہ تئی کوش ءَ شہر ءِ ڈُنگ مستاں

غم ءِ آس ءَ سُچان ءَ بیا
مہ نند دیر ءَ دمان ءَ بیا

دگہ دنیایے ءَ واب ءَ
"کدی تو مئے جہان ءَ بیا"

وت ءَ را سمبہین ہر ڈول
گوں مِسک ءُ زاپران ءَ بیا

بگندءَ روچ ءِ اِستالاں
منی مہر ءِ گِدان ءَ بیا

غمانی کئورءِ ہارے کیت
شپءِ روچءِ تچانءِ بیا

تئی کولیگ من باتاں
گوں ہالگیں گشانءِ بیا

مُلوریں رہسراں باقر
وتی جندءِ زبانءِ بیا

***

گُلّیں جہان ءِ یکّیں تو شَر ترےئے اَئےُل
بے مَٹ ءِ بے بہائے، بے دَرورےئے اَئےُل

اِمروز ءِ مانشانیت سیاہ ءِ بزیں شپے
ہردیں مُجین ءِ مُورک ءِ دیم ءِ گرےئے اَئےُل

ماہ ءِ چہ رنگ زُرتگ تئ دزوشم ءِ گُلیں
تو حُورےئے جنّتی ءِ تو گوہرےئے اَئےُل

لُنجیں غمانی آس ءِ ما پیلُشاں، سُچاں
مارا کدی تو ساہگ ءِ مہر ءِ برےئے اَئےُل

دوست چوں نداریت باقرتئ واب ءِ ترانگاں
تو ہر شپ ءِ چو بانور پیداورےئے اَئےُل

مہپری وہدے ہمسراں گوں بیت
دل منی آس ءُ انگراں گوں بیت

تو منا ہر ڈول ءَ بکن دلپروش
نام منی شعری دپتراں گوں بیت

اُنژ سَر ءُ برانز گِر ما نباں ہجبر
رَستری کارے، رَستراں گوں بیت

من نہ تُرساں چہ تژن ءُ ٹاکوراں
ہر شِگانَ عشق ءَ پٹّراں گوں بیت

جہ جَن اَنت آشوب ءَ غم ءُ اندوہ
گوں بداں مہلنج رہسراں گوں بیت

من چو ہیروپ ءَ کہ کناں باہند
وہد چو دوٗر ءَ چاکراں گوں بیت

چج نئیت کار ءَ جاک تئی ہُشکیں
سرمنی وہدے بے سراں گوں بیت

کہ پشل دیم ءَ ہرچی تئی بیت اِنت
چونی ءَ تئی رنگ دروراں گوں بیت

تئی نہ اِنت کارے نرم دلیں مونس
اِے دل ءَ ارمان دلبراں گوں بیت

ما بہ لوٹاں آ دمان ءَ گار بیت
رَستگیں راہ ءَ دمان ءَ گار بیت

ما وتی لُنٹاناں داشتگ انگت ءَ
دَر بئیت دُعایے زبان ءَ گار بیت

شَر ترِانت انگت بہ بیت مارا حیال
تیر دَر بئیت چہ کمان ءَ گار بیت

یات بکن دوٗرے اِدا انچیں بئیت
مہر ءُ دوستی پہ نشان ءَ گار بیت

ترندے شہماتے مہ سگّیت عاشقے
عشق ءِ کِشک ءَ سرجنان ءَ گار بیت

دل منی انگت مُلور اِنت پہ کج ءَ
چونیں گوہر اُف! جہان ءَ گار بیت

گواہ بکن باقرؔ! تئی جُست ءُ پدا
در بئیت گُلّیں زمانہ گار بیت

عشق ءَ تئ بے قرار من ایوک ءَ نیاں
اَستیں گنوک ہزار من ایوک ءَ نیاں

تو ہر کس ءَ بچار زنگ ءَ ہمیشی جنت
زند ءَ چہ نوں شزار من ایوک ءَ نیاں

چمّان اِش واب نئیت، اِستال ءَ بام ءَ تاں
نیست ہر کس ءَ قرار من ایوک ءَ نیاں

یا رَبّ ہزار است مئے ڈولیں در پہ در
تئ رحمت اِش پکار من ایوک ءَ نیاں

بے بہر اِنت دائم ءَ دنیا ءِ وشّیاں
اِے بوجی ءَ سوار من ایوک ءَ نیاں

باز بیوسے دگہ آس ءِ تہا بُن اِنت
گوں اندوہاں دُچار من ایوک ءَ نیاں

کہ عالم اِش فِدا باقرؔ بہ بیت سر ءِ
شاعر دگہ ہزار من ایوک ءَ نیاں

***

جاہے مہتاجی، جاہے شاہی اِنت
اے کُج ءِ باریں تئی مُدائی اِنت

ٹُنگی مُرتاں، دانکے ءِ مہر ءِ
تیوگیں شہر ءِ بے سمائی اِنت

آہ ءِ اُپّاراں مئے جہان بیزار
دائم ءِ توسیپ، تئی ستائی اِنت

نِشتگ ءِ پۆرانی سرا مِک ئے
ننگ بازار ءِ تئی بہائی اِنت

من نیاں ایوک دیمپان کہر ءِ
ہر دَرا سرکشّ ناروائی اِنت

چونیں دۆرے پہ تنگویں بچّاں
مکّھیں ماتاں بدعائی اِنت

زندءِ اُمیت ئے آسری

ماہ گونگیں دلبر منی
زندءِ اُمیت ئے آسری
یکّیں ترا زیارت کناں
یک کعبہ یے آبات کناں
زِردءِ مرادءِ منزل ءِ
پیلُشتگیں رنجیں دل ءِ
مہرءِ چراگءِ روک کناں
آسے دگہ لمبوک کناں
وشّیءِ نیادءِ سُہبت ئے
ہیتّاریں زِردءِ لِذّت ئے
ساہءِ نپّس، ارواح منی
زِندءِ اُمیت ئے آسری
اِمروزءِ گلّاں شر ترئے

نُورانی مَٹ ءِ درورے

نیست اِنت تئی رنگ ءِ بہا

نیست اِنت تئی ڈولیں اِدا

شہر ءِ تو یکّیں دانگ ئے

چہ ہر کس ءِ بے ترانگ ئے

مہر ءِ گنوکانی رَم ءِ

یکّے مناں، گوناں غم ءِ

نیاداں تئی دلمانگاں

مہر ءِ تئی دیوانگاں

زَرداری ءِ حُب ءِ درا

مہر ءِ بکن دوست ہاترا

پٹّو ادا یکّیں مناں

مرگ ءِ مڑاہے گوں کناں

ماہ گونگیں ماہیں پری

زِند ءِ اُمیت ئے آسری

***

دیدگاں چہ ترونگلیں ارساں وتی گواریٔ پدا
من نباں گندگ منی راہ ءِ اگاں چاریٔ پدا

شِنگ کنئے ملگوراں مِسکیں ماہیں دیم ءِ چاردہی
ایوکی ءِ ساعتاں وہدے منا ماریٔ پدا

یات منی پاساں شپانی گیر بیاریت اِنت اگاں
تو گُڈا مہرنگ منارا نوں کجا کاریٔ پدا

کہ ہدوک اِنت دل منی سک مہریں اوسرگوپاں
واہگانی بیا گُلیں بانور ءِ سینگاریٔ پدا

من اگاں بیگواہ باں اے کہریں امروز ءِ مُجاں
تو گُڈا باقر منی عکس ءِ دل ءِ داریٔ پدا

گناہ ءِ لِذّت ثواب ءَ گوْازینت
ماعشق ءِ ساعت عزاب ءَ گوْازینت

گُشنت اِیں مردم کہ شادماں کنت
بلئے منی زند شراب ءَ گوْازینت

اے کرن ءِ ٹہلیں ہما تو کاڑئے
کہ باز عاشق گوں داب ءَ گوْازینت

اے کپتہ کار ءَ نہ ساچیت امروز
کہ دَست ءِ جنّت گلاب ءَ گوْازینت

نہ بیت نوں ہنکین مہر ءِ اندیم
تو تیر چمّاں نقاب ءَ گوْازینت

اے کوریں دیداں کہ گار بوت رُژن
من وانگ ءِ حد کتاب ءَ گوْازینت

غم دلءِ سوچ اَنت بیا غماں سوچ اِت
ترانگ ءِ زہیر ءِ مولماں سوچ اِت

سد براں دروہنت دوٗر دئینت چات ءِ
وش تب ءِ ٹہلیں دروشماں سوچ اِت

چمگّے نوکیں بیا کناں زیارت
کوٗہنگیں آپ ءِ زُم زُماں سوچ اِت

یَل کناں من چوں پیرک ءِ کِشک ءِ
اوٗ! منی ہلک ءِ حاکماں سوچ اِت

کئیت توپانیں ہوٗر ءِ سیہ گوٗاتے
ساری ءِ کونجانی رَماں سوچ اِت

عشق ءِ بُنگیج ءِ ایر کناں باقر
یات ءِ آ دوٗر ءِ موسماں سوچ اِت

شہرءِ منی شرّیں جنک

زِند ءَ وتی یکّیں ترا
دوست داشتگوں ساہ ءُ سرا
دیم ءَ بہ کنز، دیما درا
مہراں بگوْار چو جمبر ءَ

گِلمان ءُ حُوراں گہترئے
شہر ءِ جنکاں شر ترئے
واہگ دل ءِ، مہر ءِ برئے
بے مٹّ تو، بے دَرورئے

تو مہوشانی چہ رَم ءَ
درکن وتی ہیر دروشم ءَ
بالا کناں کتے دم ءَ
ارزاں بکن گرانیں غم ءَ

پٹّو ہدوک، دیوانگاں
مہراں تئی دلمانگاں
مارا مہ گیج اِت ترانگاں
دل مان نہ بیت دُردانگاں

گوں تو جبر سک باز کنگ
لوٹیت ایں دل امباز کنگ
نوں من نزاناں چے کناں
ہر روچ نخرہ، ناز کنگ

ٹرساں دل ءَ آزار بئے
گوں من مڑئے بیزار بئے
کسے ءِ چُک یا گوہار بئے
یا یکے ءِ دشتار بئے

زِرد ءِ غماں پڈّر کناں
نام ءِ تئی اندر کناں
شہر ءِ منی دُرداناں
واباں وتی بُندر کناں

***

نیم شپی پاساں گوزوکے درکیت
زِندءِ رُنگ راہاں گنوکے درکیت

آگہیں چمّاں گوں گنداں من واب
آزمان ءَ دگہ نوکے درکیت

پاکیں مئے مہر بہ رکّیت چہ بداں
کینگ ءِ آس ءَ سچوکے درکیت

ہرچی گیشّیناں من، مانگیشّاں پدا
چوئیں کِشکے یک ہڑوکے درکیت

قہر کمتر بئیاں باقرؔ وہدے
بیرگ ءَ گرند ءِ گروکے درکیت

دل تہا سُتگ کباب اِنت کس نزانت اِنت انگت ءَ
دوستی ءَ آسر عذاب اِنت کس نزانت اِنت انگت ءَ

آ کہ زان اَنت، چُچ کنان اَنت مال ءَ مڈّی ءَ متاہ
مرچی ہر چیز پہ حساب اِنت کس نزانت اِنت انگت ءَ

ہر کس ءَ بوجیگے گون اِنت دوُر کنان اِنت شرّگاں
دُور چوں عشق ءَ تیاب اِنت کس نزانت اِنت انگت ءَ

جاہے ءَ مَرگ ءَ جنگ بیت جار مسّیت ءَ مردماں
جاہے ءَ چَنگ ءَ رباب اِنت کس نزانت اِنت انگت ءَ

ہر کس زانت کہ مُجّتی آ زند ءَ ہمراہ اِنت منی
نی منا گوں جوُر جواب اِنت کس نزانت اِنت انگت ءَ

شاعری ءَ رِیک ءَ رازاں جُست بِگر چہ باقرؔ ءَ
چو پچیں پمّن کتاب اِنت کس نزانت اِنت انگت ءَ

ماہیں گوناپ چیر داتگ تو گشئے مہگر کتگ
گار اِنت کِشکوں واہگانی ہوش سرءِ تو بِرّ کتگ

وت شت ءِ نشت ءِ تہا باریں کجام تو مڈّی ءِ
مارا دوٗر دات گیچلیءِ، ءِ وت ءِ یکّر کتگ

ایوک ءَ اِے تو نئے کہ مہرءِ راہ ءَ بوت ءِ رَد
شہرءِ ماہیں ہر جنک ءَ مرچاں بوگے پر کتگ

نوں شگنزءِ پشکری ءَ رند پھم اِت مردماں
ڈُنگے ءَ را ماوتی اِے میتگ ءِ مستر کتگ

کس تئ گوٗاجارءِ پدا نوں، نئیت نیادءِ پتّرءَ
کودکیں زہگی ءِ ڈول ءَ پرچا مرچی گِر کتگ

شاعری ءِ توک ءَ باقرؔ ءِ میار نام ءَ پدا
نِشتگ ءِ دیما جہان ءِ تو وتارا شر کتگ

مئے دل ءِ واہگ اِنت چو مثال ءَ بہ باں
کئید ماہ گونگ ءِ زُلپ ءِ ٹال ءَ بہ باں

کشّیت سارتیں سمین یا کہ تبد ءِ لِوار
دَم پہ ساعت تئی من حیال ءَ بہ باں

سرپ چو پُلّ ءِ گلاب ءَ مئے باگ ءَ دل ءِ
گُل! انارکانی تئی رنگ چو لال ءَ بہ باں

مہر ءِ دلمانگی داں کہ مُژّ ءَ مئیت
کار روچی ءِ بِلّے سال ءَ بہ باں

جون ایر بیت منی ہردیں آ روچ کیت
نود ساچاں بہ بنت، مُرگ بال ءَ بہ باں

دُرّیں دانک باقرءِ یات کیت ہر کس ءَ
مہر ءِ دیوان ءَ دوست گپّ ءِ گال ءَ بہ باں

اُمیت ءِ واھگانی ماہ بدل بوتیں
کسے ءِ گوں منی کہ ساہ بدل بوتیں

من سِستاں آزمان ءِ تیوگیں اِستال
بلئے اِے چُپّ ءِ چوٹیں راہ بدل بوتیں

نہ لوٹ اِت دوست دگہ ہچی من اِمروز ءَ
گنوکی ءِ منی پیڑگاہ بدل بوتیں

زَراں پہ نوبتاں شہدیں ھمک سُھب ءِ
غمانی سرگیں بیگاہ بدل بوتیں

بہ دژوہیت راہ ءِ نیم ءِ منزل ءَ چہ پیش
ادارُکی چُشیں ھمراہ بدل بوتیں

گُتیں چے واھگ ءَ مرگ ءِ ابید، باقرؔ
گُلیں دیوان ءِ زیب ءُ براہ بدل بوتیں

نزیر صوفیؔ ءِ گوں پہلی

تو انچیں وڑے درگیج کردار بہ بیت باندا
مہر ءِ آ منی بدواہ مُردار بہ بیت باندا

ماں عشق ءِ پڑا اسیّ روچ کس دوُر نہ کنت ہمبل
آ کار کہ باندات اِنت آ کار بہ بیت باندا

میروؔ ءِ لُڑ ءِ ہنکین سرسبز بہ بیت روچے
ہر پَٹّ ءِ پڑ ءِ کوہ دیم بازار بہ بیت باندا

آ کہ گُلیں حانیؔ ءِ چہ شےؔ ءِ پُلیت باسکاں
زوراک ءِ چُشیں چاکر چمدار بہ بیت باندا

کلدارءِ پہ ناچ کنت اِنت دنیاءِ دزاہیں مہلوک
آپسوز ءِ ہزار ارمان کلدار بہ بیت باندا

چہ ڈولیں زمین چنڈے دنیاءَ تئی نئیت اِنت
نیزگارے اگاں ہلک ءِ ازگار بہ بیت باندا

بیا رند پدے درگیجیں گواہی ءَ وتی باقرؔ
ہر شہر ءِ مسّیت ءَ چہ گواجار بہ بیت باندا

***

گواجار

دوزہیں تئ غم ءِ آس ءَ دنیا سُچات
ساہ ءُ ساہداراں چہ یکے زندگ مبات

مہریں دانکے نہ کنت گہراں گواران کنت
وَش نیتک واہگ ءِ باگ ءَ ویران کنت
چِند ءِ مئے گاری ءَ، گار ءِ بیگواہ بہ بات
ساہ ءُ ساہداراں چہ یکّے زندگ مبات

انچو بمبور سُتک بُندرے گار بوت
انچو مِیری کلات حاک ءَ سربار بوت
انچیں آسے کپات دڑاہیں بازار سُچات
ساہ ءُ ساہداراں چہ یکے زندگ مبات

کُشت ءُ کوش ءِ نِدار[1] ہر جاہ گوَارانیں تِیر
باریں کد جہہ بہ جنت میریں بالاچ ءِ بیر
ہر تہاریں شپاں حون ءِ رنگاں رُجات
ساہ ءُ ساہداراں چہ یکے زندگ مبات

چہ گُلاباں پدا بُلبلے بات ودی
مند ءِ پُلّیں دگہ فاضلے بات ودی
لال ءُ مُرواردیں گالاں کتّار کنات
ساہ ءُ ساہداراں چہ یکّے زندگ مبات

***

ا۔ نِدارگ۔

مهکان بہ بیت ماہ ءِ، روچ ءِ چو بہ بیت روشن
زانگ آ نہ بیت ہجبر، شیطان ءِ بلئے باتن

نوں ڈُہل جنئے شَر یا گوّاجارئے ہمک دَمک ءَ
کئے اِنت کہ نہ لوٹیت اِنت وش تامی ئیں آوردِن

تئیں ءِ را نہ براہیت کہ جنت تاپگاں ٹاکوراں
تو زندیں دپار وارتگ دست بوتگاں گوں روگن

رِیپینگ ءِ باز رِیپّینت، منی ڈول ءِ تو باز رَدّ دات
اے حقّ ءِ منی اوبال ءِ ساندیں تئی گردِن

کس دامءِ تہا نئیت اِنت گپّانی نہ بکّیت دوست
نوں تلک بکن چیر تو یا کِشکاں بہ جن آسِن

پُلّ چنڈیں تئی دپ ہم بوہ مِسکءِ بشانیت ایں
پروش شیشگاں عطرانی دیوالاں بہ جن لوشِن

منّاں کہ ترا زَر نیست، تئی ہرچ کجا کیت اِنت
ہیل کرتگ ورگ مُپتی، مہ بُو اُشترءِ توگیچن

زَرّانی حساب باقرؔ اے رنگءَ نہ بیت زانگ
کئے زانت نگن چُنت اَنت درنگءَ کہ بہ بیت شیکِن

ودار ءِ تئ دل من داراں کتگ
من دردانی توپان ماراں کتگ

شپ ءِ سجّھیں من پہ بے والی ءَ
تئ راہ یکشل من چاراں کتگ

نئیت حال ءِ احوالے نیکیں تئ
پرچہ من گورگیں کلّے ساراں کتگ

منی شہر ءِ مہلوک ءِ دل ایر نہ روّت
منی چمّاں چو ہوّر ءَ گواراں کتگ

دل ءِ دوّر مدئے نوں تو باقر وتی
غم ءِ گرانیں محنت کہ شاراں کتگ

نمیرانیں مہر

روچے کہ من سرسر جناں

ءُ در کپاں چہ میتگ ءَ

پہ سئیل ءُ سواد ءُ ہاترا

روچے کہ تو سرسر جنئے

ءُ در کپ ئے چہ میتگ ءَ

پہ سئیل ءُ سواد ءُ ہاترا

گوازیناں آڈوک ءُ ڈلاں

گٹ ءُ تلارانی سراں

ٹِلّیں ہما کوہ ءُ بُن ءَ

گوگائی کاشیں کُڈّک ءَ

کاہنت منارایات ءُ گیر

شِیفز اراں زہیروک ءَ جناں

من انگت ءَ دیمارواں

جاڑیں کہیر ءِ ساہگ ءَ

نندان ءِ اِلپسوزاں وراں

ورنائی ءِ آ گوُشتگیں

بیکّانی تئی ساہگ بزیں

تو گوُاتو ءِ ڈول ءَ کتگ

چوکہ منارا گوُات برے

سبزیں اے سولانی بُن ءَ

نیم روچ ءِ ٹاک ءَ و پتگ ءِ

کونش زانسروں سرجاہ کتگ

روچ انچوتاں بیگاہ کتگ

سبزیں اے سول مئے شاہد انت

گیرءِ کُنر گوُاہی دئینت

انوں بلئے

پدچہ و دارءَ مُدّ تے

روچے انا گاہ ءَ دوبر

من تو کہ ہر دیں ڈ یک وراں

مہرءِ وفاءِ اے نِشان

کولءِ قرارانی دمان

دل ترا نگے جُھلیں کپیت

امبازاں زُوراں من ترا

ساہ ڈ و برءَ در کیت منی

ساہ ڈ و برءَ در کیت تئی

ماہر دوئیں جہلا دباں

جون ہر دُکانی ایر بنت

یک شُوا نگے واریں گوزیت

ہلکءَ را گُلّیں حال دنت

مردم درہیں حیران بنت

ہیتگ گُلیں ویران بنت

ہر کس وتی کاریت دلءَ

دردءِ غماں ماریت دلءَ

ہلک ءِ کماش گوْاجار دنت

"جی اوْ! بچارےمردماں

چونیں اے مہرے

نو بتے

نام ءِ نمازی یے بچکؑ بوتگ

بلئے

مرچی ہمے گیڑءِ گوْرءَ

ہرجان اِنت ذگری کاڑی ءِ"

☆

یک شاعرے اوشتا تگ اَت

بچکند اِت ءُ گُشتے

"بچار!

مہر ذات ءُ زریات ءَ چہ پاک

دین ءُ مزہب گِستا چہ مہر

مہر اِنت نمیران دائم ءَ"

***

ورناہءِ گوْانک

جند ءَ دزگیر کن ئے پگر دزگیر نباں
زانت ءُ رُژن ءِ رہ ءَ شعر دزگیر نباں
کہر بنت اے تئی مال ءُ مڈّی ءُ زرّ
عشق ءِ راہ ءَ گنوک! مہر دزگیر نباں

نوں کلاتاں گِرئے ءُ گِرئے ماڑیاں
بان ءُ بادگیر ءُ گُلّیں اے پٹّ ءُ پڑاں
کوہ ءُ کوہ دیم، سول ءُ گہیں کوچگاں
آپ ءُ شہ کوَر، برّ ءُ گیابیں لداں

شہراں تو گِپت کن ئے بمب ءِ زور ءِ سر ءَ
چُگّاں چورہ کن ئے زار بیت ہر گوْر ءَ
کوچگاں آس دِئیے، درچکاں تو گوں بر ءَ
تیر گوْارین ءُ تو سِینگانی سر ءَ

جون بندیگ بیت، حون بندی نباں
رُژن بندیگ نہ بیت رون بندی نباں
منّہیں ماتیں گلزمین ءِ توار
نوں بُگش! سولیں بچّ چون بندیگ نباں

بیل ءِ ہمبل منی بندی جاہ ءِ تہا
زار، پریات بیت، زہیراں نالان بنت
قہر ہرچنت کن ئے ہنچو تو ہم بزان
پلّاں بندیگ کن ئے بوہے تالان بیت

ماتیں وطن مہر ءِ دیار

ماتیں وطن مہر ءِ دیار
بولان ءِ ہار زِرد ءِ قرار

تئ کوچگ ءِ پٹ ءِ پڑاں
تئ کوہ ءِ گٹ ءِ تیہُراں
تئ باگ ءِ درچک ءِ نیوگاں
میٹّاپیں ولّانی براں
تئ برکت ءِ گیدی بہار
ماتیں وطن مہر ءِ دیار
وت واجہی ءِ شون دیوک
یک پگری ءِ آگاہ کنوک
مئے واہگانی براہ ءِ تو
ریٹاہاں من رُژن ءِ گنوک

ہر دیں کہ واہگانی گلیں رنگ بیت درا
زِند ءِ پڑا بچار کہ پدا جنگ بیت درا

حون وار ءِ ڈُنگ بہ بنت رَہشون ءِ راہبری
بازار ءِ غیرت ئیگ ءَ ہر ننگ بیت درا

عشق ءِ گنوک کُلّ پہ تئ ترانے ءَ زر انت
چرس ءِ شراب ءِ ہُوری ءَ نوں بنگ بیت درا

ہمشامی ءِ بلاہ ءَ منا کُشت ءِ گار کت
گوں تو کباب ءِ سجّیگ ءِ ونگ بیت درا

باقر بہ سوچ ناچی ئیں سوٗتانی اِش کنگ
راجی سروز ءِ ساز، دپ ءَ چنگ بیت درا

بِدار گُشتا نک ءِ انگت بے قراری اِنت
گُلیں دیوان پہ کسے ءِ وداری اِنت

نہ پوہ ئے چَپّ ءِ چاگرد ءِ رَدّیاں تو
بدل ارس ءِ مروچاں حون گواری اِنت

شپ اِنت ءِ چِلّگی جا ہے سَروں کپتگ
یکیماں کہ منی زند ءِ نوں باری اِنت

اِدا نیست اِنت دمانے واب ءِ وشّی
ہمک ہلک ءِ گِدان ءِ واہ ءِ زاری اِنت

نہ تُرساں من شپانی بیمّ ناکی ءِ
دریگ ءِ ترا نگانی روک شاری اِنت

چیا باقرؔ ندارئے تو وتی گپّاں
ترا چہ گُلّیں عالم نوں شزاری اِنت

واہگ ءِ ہلک ءِ گوازان اِنت دل منی
منزل ءِ شون ءِ دیان اِنت دل منی

پہ تئی ناژُرکیں تب ءِ گوں گندگ ءِ
شیشگ ءِ ڈول ءِ پروشان اِنت دل منی

دُرستاں یل داتگ منارا زندگی
جند پرے حال ءِ رسان اِنت دل منی

نیائے بوہ ءِ گوں دُناں ماہ دیم چیا
نیاداں مرچی تئی زَران اِنت دل منی

سنگت ءِ بیلانی نِشتگ پٹّر ءِ
باریں باقرؔ چے گُشان اِنت دل منی

غم ءِ رنجانی تئ دیمپان من اِتاں
دَہر ءَ ناحقّی ءِ ہرجان من اِتاں

توءَ بے پرواہ ماں دنیا ءَ مدام
آس ءَ مہرئیگ ءَ اوں بِریان من اِتاں

شانک بدءَ چمّاں وتی کرّ ءِ گوراں
ایوک ءَ تژنانی ہرجان من اِتاں

قہر ءِ دیوان ءَ تئ او زوراک!
سَکّیاں ہر وڑیں قربان من اِتاں

نئیت دپ ءَ باقر تئ گالے گُلیں
مجلس ءِ شگّلیں شعراں من آتاں

رستر ءُ گرکاں پرندوشی چے پیم ءَ گل کتگ
ہیتگ ءُ شوانگ ماں واب ءَ ناگہانی ہَل کتگ

دروگیں وشّی پدّرا اِنت مرچی دیم ءَ ہر کسی
باریں ہنکین ءَ کجام جون ما غمانی گل کتگ

نِشتگاں دُزّ گوں گزیراں شعرجنان ءُ ناچ کنان
رند گیری ءَ ایشانی پاد من تراول کتگ

تو اَدارُ کے نہ سگ ءِ روچ ءُ برزا نزاں گوُنڈوکیں
دوزہیں تئ تژانگاں گوں دل وتی من جَل کتگ

ہوُر ایردنت، تژونگلیں ارساں وتی ریچاں باں
آزمان ءَ پمّن ءَ کہ جیگ وتی میچّل کتگ

کُچّلیں دانکانی باقرؔ چوں بہ ماراں تہلی ءَ
من پمیشکہ دائم ءَ جوریں براناں وَل کتگ

دل گشئے آس ءِ آسرا نشتگ
بینگیں واس ءِ آسرا نشتگ

شِل سریں تیر ءِ کنٹگاں گِستا
آسی باس ءِ آسرا نِشتگ

ما گِسد، گوہر قیمتی لوٹ اِت
ماہ پری لاس ءِ آسرا نِشتگ

سرجمیں یلداتگ کس ءِ سیاداں
چورہی ءِ ماس ءِ آسرا نِشتگ

زندگی دوٗر داتیں ترا چاتءِ
اوست کہ تاس ءِ آسرا نِشتگ

بلکیں پاتراپ ءِ سگّیت یہ ہارے
باقرؔ اِنت براس ءِ آسرا نِشتگ

منی همراہ رُمبے رہگوزی اَنت
نزان اَنت چے دِلانی سنگتی اَنت

اِدا ہر یکے سازیت دڑوگ ءِ وسّاچ
ادءَ مردم دُرہیں بے باوری اَنت

وتی جند ءِ آ لوٹیت شادماناں
دَراں چہ سد دَراں سکّ ناوسی اَنت

ابیتکیں موسُمے ءِ شہر اِنت پُرسیگ
گلّ اَنت کِشک ءِ سرا دُرس ترّبتی اَنت

ہمک چیز ءِ نہاد گران اِنت مروچاں
ہمک لوگ ءِ تہا ذال برّگی اَنت

منی باتیں بہا ہر دانک باقر
مُلوراں نِشتگاں سک من غمی اَنت

عشق ءَ آس ءَ چوں سُچان ءَ پیلُشان اِنت دل منی
چچ نہ گنداں مہر وانے پھک بڑ جان اِنت دل منی

ایوکی ءَ دوزہیں من ساعتاں بَش بَش وَراں
گنجاں شہر ءَ چہ زِہیر ءَ تلوسان اِنت دل منی

ساہگ ءَ اُمّیت ءَ درچک ءَ نشتگاں داں کرنے بیت
چچ نہ سگّیت چچ نہ ماریت جَل جشان اِنت دل منی

آگہیں چمّاں گوں دیستگ باگ ءَ زند ءَ یک برے
شیشگ ءَ ڈول ءَ ہما اِنت کہ پُرشان اِنت دل منی

بنت باقرؔ گال رِد ءَ بند تو نزان ئے یکبرے
شیرکنیں داںکاناں در ءَ کنت وش لسان اِنت دل منی

ترا سَہت ءَ ترا زیور، ترا شُہر ءَ گُشان بکشات
وتی نام گیپتی ءَ نام ءَ ہمک تہریں جہان بکشات

منی مہر ءَ بہ بیت کِسّہ ہمک کسّ ءَ دَپ ءَ شہدیں
وتی ہلک ءَ جنکاناں گُلیں عشق ءَ نِشان بکشات

وپا ءَ دوستی ءَ سوگند تو وارتگ باز براں چوشیں
اے رَندی ترا بانک تئ رَہنیں زبان بکشات

نیاں شاہے من داد بکشیں، پہ مِیرَ ءَ چو کہ شیرازیؔ
جنانی لبّ ءَ پرداچاں، اے باگیں مکران بکشات

دل ءَ داریت منی ڈول ءَ ترا را کئے بگش باریں
وتی زند ءِ غم ءِ جاگہ، منا کہ شادمان بکشات

کجام ڈول ءَ آ سینگاریت، کجام ڈول ءَ پلگار ایت
تئی دیم ءِ لقاہ ءَ را، اے ماہ ءِ ماھکان بکشات

مروچی آ گل اِنت کندیت پہ نازی ءَ گشیت باقرؔ
حرابی من نہ کت پٹّو وتی منّ ءَ، من جان بکشات

***

مرادانی گُلیں منزل من گوازینت راہ چاری ءَ
تئ رنگ اِنت کہ رُژناہ کنت شپانی سیہ تہاری ءَ

گوزانتیں روچ گوں تہنائی منی اِے جُلگھیں شہر ءَ
شپاں کھریں اوں گوازیناں مُلور ءِ بے قراری ءَ

دپ ءَ دَرنئیت یک دانکے، جنئے چکّے ناں بچکندے
گِس ءِ نزّیک ترءَ کائے گوزئے چو بے کماری ءَ

تمرد ءِ است مند ءَ چہ مروچاں ملکموت ترسیت
دمان ءَ بارت نزورین ءِ آساہ ءَ گژّن ءِ واری ءَ

حساب ءَ روچ باقر چوں گوزانت ایں کھریں ڈُگال ءِ
بہارگاہے بہ کنت واتر، کجام آ دوَر ءِ باری ءَ

کیپاں تنگے بِگر، زِرد ءِ آس ءِ شموش
مہر ءِ گپّ ءِ بکن بوہ ءِ باس ءِ شموش

نند ءِ نیادے بہ بیت یک دگہ رندی ءِ
گپ گپ ءِ تہا اے وتاس ءِ شموش

تو اوں براس ءِ منی، قوم ءِ آزیز ءِ کس
چیا منا چو گشئے جند ءِ براس ءِ شموش

مَرگ انگت گھ اِنت بے وتیں زندی ءِ
ایر بہ بر کُچلاں بنگ ءِ تاس ءِ شموش

آ کہ گوْازینتگاں گوں من تو اِہوَتی
نیم شپانی امُل پاس پاس ءِ شموش

زِرد ءِ جاگہ بدئے گالاں بیا باقر ءِ
بس دل ءِ بند، غم ءِ وسواس ءِ شموش

چاربندی

شہر ءِ اے بازارں کپات آسے
سرجمیں مالدارں کپات آسے

مارا رنجینتگ سرجمیں زِندءَ
زالمیں سرداراں کپات آسے

***

چاربندی

کِنتھاں چیا گوشتگیں تالاں کنئے
مئے دل ءِ را ٹپّی ءِ نالاں کنئے

روچے ءِ مزّ کہ نئیت وست ءِ
کار مُپت ءِ پرچیا ءِ سالاں کنئے

***

چاربندی

یکّے دومی ءِ زہر ءِ حون ءِ حون ریچی اِنت
نِشتگاں کساب شہر ءِ حون ءِ حون ریچی اِنت

کِتہ ءِ بگش! بیاراں، حق ءِ راستی ءِ کنئیگ ءِ
تیوگیں بگند دہر ءِ حون ءِ حون ریچی اِنت

گوْاجار

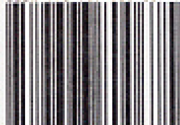
باقرعلی شاکرترقی پسند مکتبہ ءِ شاعرے کہ آئیءِ شاعری انسانی چاگردءِ آئیءِ جیڑہانی سراوا نوک ءِ جیڑگ پرمائیت۔ آئیءِ شاعریءِ گیشتر بُنگپ، مہرءِ دوستی انت بلئے آئیءِ شعری پگرءِ یک بہرے بزگر، پوریاگر، نزوراکءِ نزور ایمنی، انصاف، راج دوستی، وطن دوستیءِ حق پرستیءِ ہمگر نچ انت۔

اے کتابءِ بازیں شعرآئیءِ ورنائیءِ دورءِ درشانگیں حیال انت پمیشکہ بگندئے جاگہ جاگہے ازمیءِ پگری نزوری اوں گندگءِ بئیت۔ آئیءِ درشانداب سادہءِ روایتی رنگءِ انت۔ بلئے پگرچہ فطرتءِ چاگردءِ گستاءَ ان نیچرل نہ انت ءُ آنیچرل شاعریءِ منّوگرے۔

کرتگ اَت باقرؔ! بہشت کہ بزگراں پہ واگہے
پُلّیں مہرءِ دوستیانی بلک میراں آس دات

شعیب شاداب

ISBN 978-969-680-067-5

9 789696 800675

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

